

**Satakunnan
hyvinvointialue**

SATAKUNNAN PELASTUSLAITOS - VALVONTASUUNNITELMA

2026

Kehittämis- ja hallintoyksikkö			Valmistelu	12/2025	Tuomas Klimoff
Numero			Tarkastus	19.1.2026	SPEL Johtoryhmä
Revisio		Versio	Hyväksyntä	21.1.2026	Mikko Puolitaival
Tarkistus- ja muutoshistoria:					
Päiväys	Versio	Tekijä		Kuvaus	

Sisällys

1. ALKUSANAT.....	3
2. MÄÄRITELMÄT.....	4
3. PELASTUSLAITOKSEN VALVONTATEHTÄVÄ	8
3.1. Toiminnan perusteet	8
3.2. Satakunnan pelastuslaitoksen valvonta-alue	9
3.3. Valvonnan toteutuminen	10
3.4. Vuositeema.....	11
4. VALVONTASUUNNITELMA	11
4.1. Valvontasuunnitelman sisältö	11
4.2. Valvontasuunnitelman voimassaolo ja ajantasaisuus.....	12
4.3. Valvonnan maksullisuus	12
4.4. Valvontasuunnitelmasta tiedottaminen.....	12
4.5. Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi	12
5. VALVONTATOIMENPITEIDEN SUUNNITTELU JA TOTEUTTAMINEN.....	13
6. MÄÄRÄAIKAINEN VALVONTA	14
6.1. Yritys- ja laitospöteet (A1-A6).....	14
6.2. Asuinrakennusten valvonta (B 110-140)	15
6.3. Vapaa-ajan asuntojen valvonta (B 200)	17
6.4. Muiden rakennusten valvonta (C 100-160)	17
7. ENNAKOIMATON VALVONTA.....	17
7.1. Rakennuksen käyttöönotto	18
7.2. Jälkivalvonta	18
7.3. Ylimääräiset palotarkastukset	18
7.4. Yleisötilaisuuksien valvonta	19
7.5. Tilapäismajoitus	19
8. VAARALLISTEN KEMIKAALIEN KÄSITTELYN JA VARASTOINNIN VALVONTA	20
8.1. Vaarallisten kemikaalien vähäinen teollinen käsittely ja varastointi	20
8.1.1. Öljylämmityslaitteistojen erityisvaatimukset.....	20
8.1.2. Öljysäiliöiden valvonta.....	21

8.1.3.	Pyrotekniset tuotteet	21
8.1.4.	Ilotulitteiden yksityinen käyttö.....	21
8.2.	Erikoistehosteet ja muut tuliesitykset	22
9.	ASIAKIRJAVALVONTA	22
9.1.	Pelastussuunnitelmien valvonta.....	22
9.2.	Poistumisturvallisuus selvitykset	23
9.3.	Muu asiakirjavalvonta	23
10.	VIRANOMAISYHTEISTYÖ	23
10.1.	Yhteistyötahot.....	24
11.	VALVONTATOIMINTA HÄIRIÖ- JA POIKKEUSOLOISSA.....	25
12.	SEURANTA.....	26
13.	LIITTEET	28
	Liite 1, Vuoden 2026 määräaikaisten palotarkastusten ja paloturvallisuuden itsearviointien määrät	28
	Liite 2, Valvontatyön resurssit.....	29
	Liite 3, Valvontavälitaulukko A1-A6, B- ja C-luokan kohteet.....	30

1. ALKUSANAT

Pelastuslaitoksen on pelastuslain (379/2011, 79 §) mukaisesti laadittava valvontasuunnitelma. Tässä suunnitelmassa kuvataan valvontatehtävän perusteet sekä keskeiset toimintamallit ja tavoitteet. Suunnitelma tarkistetaan vähintään vuosittain. Parhaillaan on käynnissä valtakunnallinen hanke, jossa laaditaan yhtenäiset perusteet onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelmille. Tavoitteena on, ettei jatkossa julkaistaisi erillisiä turvallisuusviestintä- ja valvontasuunnitelmia, vaan ne yhdistyisivät yhdeksi kokonaisuudeksi. Hanke valmistuu vuoden 2026 loppuun mennessä, joten on todennäköistä, että tämä suunnitelma jää viimeiseksi erilliseksi valvontasuunnitelmaksi. Tulevaisuudessa ennakoivaa turvallisuustyötä tarkastellaan kokonaisuutena, jossa valvontatoimien rinnalla huomioidaan myös ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä.

Vuoden 2026 aikana Satakunnan pelastuslaitoksella otetaan käyttöön uusi onnettomuuksien ehkäisyn tietojärjestelmä. Se korvaa Merlot-palotarkastusohjelman ja turvallisuusviestintäselosteiden osalta myös Pronto-järjestelmän. Käyttöönotto edellyttää merkittäviä panostuksia: tietojen siirtämistä vanhoista järjestelmistä, ohjeistusten päivittämistä ja henkilöstön kouluttamista. Uuden tietojärjestelmän myötä otetaan käyttöön myös valtakunnallisesti yhtenäinen valvontaprosessi, jossa korostuvat kohteiden kuuleminen ja korjausmääräysten toteutuminen. Prosessin odotetaan vahvistavan valvonnan vaikuttavuutta ja yhdenmukaisuutta.

Tässä viimeiseksi jäävässä valvontasuunnitelmassa muutokset ovat aiempaa vähäisempiä. Suunnitelmaan on lisätty luku valvonnan toteuttamisesta häiriö- ja poikkeusoloissa, vaikka kokonaisuus kuvataan tarkemmin pelastuslaitoksen valmiussuunnitelmassa. Vuositeemoiksi vuodelle on valittu onnettomuuksien ehkäisyn tietojärjestelmän käyttöönotto sekä väestönsuojat. Vuosi 2026 on siirtymävaihe kohti yhtenäisempää ja entistä vaikuttavampaa onnettomuuksien ehkäisyä. Tämä suunnitelma ohjaa työtä muutoksen keskellä ja varmistaa valvonnan jatkuvuuden. Yhteinen prosessi, ajantasainen tietojärjestelmä ja henkilöstön osaaminen muodostavat perustan entistä vaikuttavammalle onnettomuuksien ehkäisylle.

Mikko Puolitaival

Vastuualuejohtaja, Onnettomuuksien ehkäisy

2. MÄÄRITELMÄT

Asiakirjavalvonta

Esitettyjen dokumenttien perusteella tehtyjä arviointeja, lausuntoja, viranomaispäätöksiä ja muita viranomaisen määrittelemiä toimenpiteitä, jotka kohdistuvat pelastuslaitoksen valvonnan alaisiin kohteisiin.

Asiakirjajälkivalvonta (Jälkivalvonta)

Jälkivalvontatapahtuma, jonka pelastusviranomainen tekee valvoakseen aiemmin annettuja korjausmääräyksiä tarvittavin asiakirjoin.

Asuinrakennus

Ympärivuotisessa asuinkäytössä olevaa rakennusta. Asuntoloita ei kuitenkaan luokitella tähän kohderyhmään.

Etävalvonta

Ilman kohdekäyntiä suoritettavaa valvontatapahtuma, joka suoritetaan teknisiä apuvälineitä käyttäen mm. videoneuvottelua. Esim. jälkitarkastus voidaan hoitaa etävalvontana. Poikkeustilanteissa johtoryhmän päätöksellä voidaan etävalvonta ottaa käyttöön myös A1-A6 kohteissa.

Hallinnollinen pakkokeino

Hallinnollisten pakkokeinosäännösten noudattamatta jättämisestä seuraava toimenpide, jonka viranomainen kohdistaa toimijaan tai asianosaiseen lainsäädännön noudattamisen varmistamiseksi. Pakkokeinoja voidaan käyttää, kun asianosainen ei ryhdy tarvittaviin toimenpiteisiin määräysten noudattamiseksi, eivätkä muut valvontatoimenpiteet asianosaisen velvoittamiseksi ole riittäviä tai tarkoituksenmukaisia

Ilotulitemyyntipisteen tarkastus

Kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) 63 ja 64 § mukaista valvontakäyntiä, joka kohdistuu pyroteknisten tuotteiden varastointiin kaupan yhteydessä.

Jälkivalvonta

Valvontatapahtuma, jonka pelastusviranomaisen tekee valvoakseen aiemmin annettuja korjausmääräyksiä. Teknisiä apuvälineitä käyttäen tarkastus voidaan suorittaa myös etävalvontana.

Korjausmääräys

Pelastusviranomaisen antama määräys korjata jokin asia.

Kuuleminen

Toiminta, jossa asianosaiselle tai asiaan osalliselle annetaan tilaisuus esittää mielipiteensä tai selityksensä viranomaisen käsiteltävänä olevasta asiasta ja tarvittaessa sellaisista seikoista tai selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisemiseen. Kuuleminen on lähtökohtaisesti suoritettava kirjallisesti.

Neuvonta

Pelastusviranomaisen suorittamaa neuvontaa kohteeseen, jolla voi olla vaikutusta tulevaisuudessa muun muassa valvontakäynnillä.

Neuvottelu

Pelastusviranomaisen ja kohteen edustajan suorittama neuvottelu, jossa on tehty päätöksiä tai ratkaisuja liittyen kohteen paloturvallisuuteen.

Paloturvallisuuden itsearviointi

Asiakkaan tai kiinteistön edustajan tekemä itsearviointi kohteensa turvallisuudesta pelastusviranomaisen vakioimalla lomakkeella.

Palotarkastus

Alueen pelastusviranomaisen suorittama valvontatapahtuma, josta tulee laatia pöytäkirja.

- Palotarkastus (määräaikainen): valvontasuunnitelman mukaisella valvontakäynnillä määrävälein tehtävää pelastusviranomaisen suorittamaa palotarkastusta.
- Palotarkastus (ylimääräinen): Pelastusviranomaisen harkinnan mukaan valvontakäynnillä suoritettavaa palotarkastusta, jota ei ole ajoitettu tai

kohdennettu valvontasuunnitelmassa. Ylimääräisiä palotarkastuksia tehdään esimerkiksi seuraavista syistä:

- nuohoojan, tarkastuslaitoksen, toisen viranomaisen, yrityksen tai yksityishenkilön ilmoitus palo- ja henkilöturvallisuuteen liittyvistä puutteista
 - Kiinteistön edustajan pyynnöstä suoritettavaa palotarkastusta, joka tehdään aina pelastusviranomaisen harkinnan mukaan.
 - huomattavaa palovaaraa aiheuttavan rakennus- tai muun työmaan aloittamisen yhteydessä
 - rakennuksen henkilömäärän tai käyttötavan tilapäisen muuttumisen johdosta, mikäli muutos oleellisesti vaikuttaa käyttäjien turvallisuuteen (esim. tilapäismajoitus);
 - epäiltäessä, että palo- ja poistumisturvallisuudessa tai muussa henkilöturvallisuudessa on oleellisia puutteita
 - teematarkastusten yhteydessä
 - paloilmoitinlaitteiden toistuvat erheelliset hälytykset
- Palotarkastus (yleisötilaisuus): Pelastusviranomaisen yleisötilaisuuden dokumenttien ja arvioidun riskin perusteella pääsääntöisesti ennen yleisötilaisuuden alkamista suorittama valvontakäynti, jossa tarkastetaan tapahtuman turvallisuusjärjestelyt.

Palotarkastaja

Tässä yhteydessä tällä tarkoitetaan pelastuslain perusteella pelastusviranomaiseksi nimettyä valvontatyötä tekevää viranhaltijaa. Virkanimike voi olla pelastajasta pelastusjohtajaan.

Tarkastus rakennushankkeen aikana

Uudisrakennus- tai saneerauskohteessa tehtävä valvontakäynti. Valvontakäynti on luonteeltaan pelastusviranomaisen asiantuntijalausunto rakennusvalvonnalle rakennuksen palo- ja poistumisturvallisuudesta.

Tarkastusväli

Valvontasuunnitelmassa määriteltyä ajanjaksoa, joka on riskien arviointiin perustuen määritelty kohteen määräaikaisten palotarkastusten väliseksi ajaksi

Vaarallisten kemikaalien vähäistä käsittelyä ja varastointia harjoittavan kohteen käyttöönottotarkastus

Valvontakäynnillä suoritettavaa kemikaaliturvallisuuslain 390/2005 27a §:n mukaista tarkastusta ennen tuotantolaitoksen käyttöönottoa.

Valvontakohte

Kohde, joka muodostuu viranomaisen valvonnan alaisuuteen kuuluvan toiminnan, toiminnanharjoittajan, muun toimijan tai toimintapaikan yhdistelmästä. Yhteen valvontakohteeseen voi kuulua yksi tai useampia toimintapaikkoja. Valvontakohte voi olla esimerkiksi yksittäinen myymälä, ravintola tai päiväkot.

Valvontakäynti

Kohdekäynti, jonka pelastusviranomainen tekee valvontakohteeseen kuuluvassa toimipaikassa toiminnan yleistä arviointia varten.

Valvontarekisteri

Pelastuslaitos saa pelastuslain mukaan pitää valvontarekisteriä. Rekisteriin saa tallentaa valvontatehtävien mukaisia, valvontaa varten saatuja tietoja.

Vapaa-ajan asuinrakennus

Rakennus, jota ei ole tarkoitettu ympärivuotiseen vakituiseen asumiseen. Esimerkiksi kesämökit kuuluvat tähän ryhmään.

3. PELASTUSLAITOKSEN VALVONTATEHTÄVÄ

3.1. Toiminnan perusteet

Pelastuslaki. Pelastuslaitoksen on alueellaan valvottava pelastuslain 2. ja 3. luvun säännösten noudattamista. Valvonnan suorittamiseksi pelastuslaitoksen on tehtävä palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä (Pelastuslaki 379/2011 78 §).

Kemikaaliturvallisuuslaki. Valvontavelvoitteita tulee myös mm. kemikaaliturvallisuuslaista (Laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005).

On myös muuta lainsäädäntöä ja ohjeistusta, jota pelastusviranomaisen on huomioitava valvontatehtävää suorittaessaan.

Pelastuslaitoksen palvelutasopäätös. Lainsäädännön lisäksi onnettomuuksien ehkäisytyö perustuu Satakunnan pelastuslaitoksen palvelutasopäätökseen, jossa esitetään yleisellä tasolla päätökset pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisytyön palveluista ja kehittämiskohteista.

Onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelma määrittelee keskeisimmät valtakunnalliset tavoitteet turvallisuusviestintätyöhön.

Pelastustoimen arvot. Turvallinen ja kriisinkestävä Suomi yhteistyössä: Inhimillisesti, ammatillisesti ja luotettavasti. Nämä arvot toimivat myös pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisytyön perustana.

Hyvinvointialueiden valtakunnalliset strategiset tavoitteet 2025-2029. Tavoitteet muodostuvat hyvinvointialueiden toimintaa koskevista tavoitteista ja toimintaedellytyksiä koskevista tavoitteista.

3.2. Satakunnan pelastuslaitoksen valvonta-alue

Satakunnan pelastuslaitoksen valvonta-alueena on koko Satakunnan maakunta, jonka väestö vuoden 2024 lopussa oli 211 261 henkeä. Väkiluvun kehitys on Satakunnassa ollut pitkällä aikavälillä laskeva, mikä johtuu heikosta nettosyntyvyydestä sekä etenkin nuorten muuttoliikkeestä suurempiin kaupunkeihin. Samaan aikaan maakunnan väestö ikääntyy, mikä lisää hoitolaitosten ja muiden ikääntyneille suunnattujen palvelujen tarvetta.

Satakunta on yksi Suomen teollistuneimmista maakunnista, ja sen taloudelle ovat ominaisia erityisesti metalli- ja kemianteollisuus, energia-ala sekä satamaliikenne. Vaikka teollisuus on merkittävä tekijä, Satakunnassa on myös laajoja maaseutualueita ja vahva maatalouden perinne. Satakunnassa on käynnissä vihreän siirtymän edistäminen, ja esimerkiksi tuulivoimaloiden, aurinkovoimaloiden rakentaminen on lisääntynyt.

Maakunnan pinta-ala on 8 268 km² ilman merialueita ja siihen kuuluu yhteensä 16 kuntaa.

Kunnat	Asukkaita
Pori	83 305
Ulvila	12 382
Nakkila	4 966
Rauma	38 968
Eura	11 084
Eurajoki	9 052
Säkylä	6 256
Huittinen	9 555
Kokemäki	6 668
Harjavalta	6 647
Kankaanpää	12 478
Merikarvia	2 904
Karvia	2 170
Pomarkku	1 931
Jämijärvi	1 658
Siikainen	1 264

lähde: Tilastokeskus, kuntien väkiluku

3.3. Valvonnan toteutuminen

Valvonta kohdistuu lainsäädännössä pelastusviranomaisten valvottavaksi määrättyjen säännösten noudattamiseen. Valvonnassa korostetaan kohteen oman toiminnan merkitystä turvallisuuden parantamisessa. Pääasiallisin valvontamuoto on palotarkastus. Palotarkastuksen tavoitteena on tukea toimijan omatoimista varautumista sekä korostaa kohteen oman toiminnan merkitystä turvallisuuden parantamisessa.

Pelastuslain muilla ”valvontatehtävän edellyttämällä toimenpiteillä” tarkoitetaan erityisesti asiakirjavalvontaa, jonka tarkoituksena on varmistaa pelastuslaissa ja muissa säädöksissä pelastusviranomaisen valvottavaksi säädettyjen velvoitteiden noudattamista. Asiakirjavalvonta perustuu esitettyihin dokumentteihin. Pelastuslaitos käsittelee mm. pelastussuunnitelmia, poistumisturvallisuusselvityksiä, riski-ilmoituksia, tarkastuslaitosten tarkastuspöytäkirjoja pelastustoimen laitteiden tarkastuksista ja säiliöpöytäkirjoja. Asiakirjoista tehtyjen havaintojen perusteella voidaan käynnistää valvontatoimenpiteitä.

Valvontatehtäviin käytetään valmiudet omaavia pelastajia, vanhempia pelastajia, pelastusryhmänjohtajia, palomestareita, palotarkastajia sekä vastaavissa ja muissa soveltuvissa tehtävissä toimivia pelastusviranomaisiksi nimettyjä henkilöitä.

Pelastuslaitoksen suorittamaan valvontaa liittyy pelastuslain 27 §:ssä tarkoitettua ohjausta, neuvontaa ja turvallisuusviestintää, jonka tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen. Pelastustoimen ohjauksella tarkoitetaan toimia, joilla pelastuslaitos edistää, tukee ja seuraa pelastuslain velvoitteiden toteutumista. Tällaisia ohjaustoimenpiteitä ovat esim. pelastussuunnitelmien laatimisen ohjaaminen, poistumisturvallisselvitysten laatimisen ohjaus ja viranomaisen suorittama arviointimenettely sekä pelastustoimen laitteiden ja laitteistojen kunnossapidosta ohjaaminen. Valvonnan sisältöön kuuluu oleellisena osana annettujen korjausmääräysten noudattamisen valvonta. Jälkivalvonnan keinoja ovat mm. havaittujen puutteiden korjausten toteutumisen varmistaminen dokumenttien perusteella, jälkitarkastusten tekeminen, hallintopakkokeinojen käyttäminen ja rikosilmoitusten tekeminen. Jälkivalvonnan toteuttamisen arvioidaan parantavan valvonnan vaikuttavuutta ja on osoitus valvonnan laadukkuudesta.

Lain vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005 pelastusviranomaisen valvontavastuulle on annettu pääsääntöisesti vaarallisten kemikaalien vähäinen teollinen käsittely ja varastointi.

Jos pelastusviranomainen valvontatehtävää suorittaessaan havaitsee turvallisuuspuutteita, on annettava korjausmääräyksiä tai keskeytettävä toiminta pelastuslain 379/2011 81 §:n mukaisesti.

3.4. Vuositeema

Satakunnan pelastuslaitos voi valita vuosittain eri turvallisuuteen liittyviä teemoja. Teeman mukaisiin valvontakäynteihin voidaan sisällyttää yhteistarkastuksia tarpeen mukaan muiden viranomaistahojen kanssa.

Vuonna 2026 vuositeemoiksi valitaan **Onnettomuuksien ehkäisyn tietojärjestelmän käyttöönotto** sekä erityiskohteina **väestönsuojat**.

Teemat huomioidaan koulutuksissa, turvallisuusviestinnässä, valvonnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

4. VALVONTASUUNNITELMA

Pelastuslaitoksen tulee suunnitella etukäteen sille pelastuslaissa määritellyn valvontavelvoitteen toteuttaminen. Pelastuslain 379/2011 79 §:n mukaan pelastuslaitoksen on laadittava valvontasuunnitelma valvontatehtävän toteuttamisesta. Valvontasuunnitelman tavoitteena on täyttää pelastuslain edellytykset suunnitelmalliselle, riskiperusteiselle ja laadukkaalle valvonnalle. Valvontasuunnitelma ohjaa pelastuslaitoksen käytännön valvontatyötä.

Lupa- ja valvontavirasto valvoo valvontasuunnitelman toteutumista osana pelastustoimen palvelujen saatavuuden ja tason valvontaa.

4.1. Valvontasuunnitelman sisältö

Valvontasuunnitelmassa määritellään suoritettavat palotarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet sekä kuvataan, miten valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan. Valvontasuunnitelmassa määritetään määräaikaisen valvonnan välit. Valvontasuunnitelma perustuu pelastuslain 79 §:n sekä Satakunnan pelastuslaitoksen palvelutasopäätökseen.

Valvonnan suorittamiseksi pelastuslaitos tekee palotarkastuksia sekä muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä, kuten esimerkiksi asiakirjavalvontaa. Valvonta voi johtaa myös pelastuslain 105 ja 106 §:ssä mainitut pakkokeinoihin ja rangaistuksiin.

Valvontasuunnitelmassa kuvataan miten pelastuslaitos itse arvioi valvontasuunnitelmansa toteutumista. Valvontasuunnitelmaan kootaan tiedot myös toteutuneista valvontatoimenpiteistä ja muista onnettomuuksien ehkäisyyn käytetyistä resursseista.

4.2. Valvontasuunnitelman voimassaolo ja ajantasaisuus

Tämä valvontasuunnitelma on voimassa 20.1.2026 alkaen.

Valvontasuunnitelma on tarkistettava vuosittain ja muutoinkin, jos tarkistamiseen on erityinen syy (pelastuslaki 79 §). Valvontasuunnitelman hyväksyy onnettomuuksien ehkäisyyn vastuualuejohtaja.

4.3. Valvonnan maksullisuus

Satakunnan pelastuslaitos perii aluehallituksen päättämän palveluhinnaston mukaisesti valvonnastaan maksuja (Pelastuslaki 379/2011 96§). Palveluhinnasto on erillinen asiakirja, jota ei ole sisällytetty valvontasuunnitelmaan.

4.4. Valvontasuunnitelmasta tiedottaminen

Valvontasuunnitelma on julkinen asiakirja. Suunnitelma on nähtävissä Satakunnan pelastuslaitoksen verkkosivuilla osoitteessa <https://pelastustoimi.fi/satakunta/>. Valvontasuunnitelma toimitetaan myös tiedoksi Lupa- ja valvontavirastolle.

4.5. Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

Valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan osana omavalvontaa ja siitä raportoidaan Satakunnan pelastuslaitoksen johtoryhmälle säännöllisesti.

5. VALVONTATOIMENPITEIDEN SUUNNITTELU JA TOTEUTTAMINEN

Riskien arviointi

Pelastuslaitoksen valvontatehtävän suunnittelu ja toteuttaminen on perustuttava riskien arviointiin. Suunnittelussa otetaan huomioon pelastustoimen alueen erityispiirteet eli paikalliset olosuhteet, alueella esiintyvät riskit ja muuttuva elinympäristö.

Vaikuttavuus

Suunnittelun tavoitteena on kohdentaa valvonta valvonta-alueella siten, että sen vaikuttavuus olisi mahdollisimman merkittävä alueen turvallisuudelle. Valvonnan tulee olla kattavaa käsittäen alueen erityyppiset kohteet. Riskiperusteisen valvonnan varmistamiseksi huolehditaan siitä, että valvonnan toteutumista ja vaikutuksia seurataan säännöllisesti ja toimintaa kohdennetaan ja kehitetään tavoitteiden mukaan.

Valvontatoimenpiteet

Valvontatoimenpiteet ovat osa pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisyyn kohdistuvasta työstä. Toteutuneita riskejä analysoimalla voidaan suunnata onnettomuuksia ennaltaehkäisevää työtä. Tapahtuneiden onnettomuuksien lisäksi pyritään tunnistamaan myös muita turvallisuusriskejä valvontakohteiden määrittelyssä.

Valvontatoimenpiteet kohdennetaan alueen riskien ja muiden erityisten valvontatarpeiden mukaisesti. Valvontatoimenpiteiden kohdentamisella pyritään vähentämään onnettomuuksia ja niistä aiheutuneita henkilö- ja omaisuusvahinkoja. Esimerkiksi tulipalojen syttymissytilaston avulla saadaan arvioitua suurelta osin, minkälaisiin asioihin valvontaa tulee kohdistaa.

Valvontasuunnitelmassa kuvataan valvonnan toteutustavat ja aikataulut huomioiden valvontatoiminnan resurssit, mutta kuitenkin niin, että lainsäädännön vaateet täyttyvät. Pelastuslaitos määrittelee valvonnan toteuttamisen menettelyt ja kohdentamisen.

Valvonnan kehittäminen

Valvontatyötä kehitetään yhdessä muiden pelastuslaitosten kanssa. Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto tarjoaa keskeisen foorumin yhteistyölle. Pelastuslaitoksella valvontatyön kehittäminen keskittyy onnettomuuksien ehkäisyyn vastuualueella ja erityisesti valvonnan vastuuyksikköön. Tarvittaessa pelastuslaitos voi perustaa erilaisia tiimejä ja työpajoja kehittämään eri valvonnan osa-alueita.

6. MÄÄRÄAIKAINEN VALVONTA

6.1. Yritys- ja laitospaikoitteet (A1-A6)

Valvonnan tavoitteena on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Riskinä tarkastellaan henkeen, omaisuuteen, ympäristöön ja kulttuuriarvoihin kohdistuvia uhkia. Valvonta kohdennetaan mukaan lukien valvontataajuus ja valvonnan sisältö näiden riskien perusteella.

Yritys- ja laitospaikoitteet on jaettu rakennuksen käyttötavan mukaisesti seuraavasti:

- Hoito- ja majoitusrakennukset (A1)
- Opetusrakennukset (A2)
- Kokoon-tumis- ja liikerakennukset (A3)
- Tuotanto- ja varastorakennukset (A4)
- Maatalousrakennukset (A5)
- Muut rakennukset (A6)

Valvontapaikoitteiden A1-A6 periaatteelliset tarkastusvälit on esitetty tämän valvontasuunnitelman liitteessä. Näiden keskimääräisten tarkastusvälien määrittämisessä on hyödynnetty tutkittua tietoa, josta tarkemmin Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston ohjeen: "Ohje pelastuslaitoksen valvontasuunnitelmasta 31.12.2014" liitteissä. Omaisuusvahinkoriskien lisäksi on arvioitu suuronnettomuuden henkilöriskin mahdollisuutta sekä pyritty huomioimaan merkittävien kulttuuri- ja ympäristöarvojen riskit.

Valvontavälitaulukon harmaat palkit osoittavat suositellut minimi- ja maksimitarkastusvälit. Harmaiden palkkien numeroarvot kertovat suositellut keskimääräiset tarkastusvälit. Valvonnassa voidaan tarvittaessa painottaa jotain kohderyhmää, jossa on havaittu riskejä tai johon kohdistetaan esim. valtakunnallista turvallisuuskampanjointia.

Kohde voi kuulua useaan ryhmään, esim. varastorakennuksiin A4 ja Seveso-kohteisiin A6. Tällöin tarkastusväliä määritettäessä käytetään pienemmän tarkastusvälin antavaa ajanjaksoa.

Tarkastusväliä voidaan pidentää tai lyhentää tapauskohtaisesti valvontasuunnitelman vaihteluvälin puitteissa. Kohteen vastuutarkastaja esittää yksittäisen kohteen tarkastusvälin pidentämistä valvonnan vastuuyksikön päällikölle tai vastuualuejohtajalle, joka ratkaisee asian. Pelastusviranomaisen voi harkintansa perusteella kuitenkin lyhentää minkä tahansa yksittäisen valvontapaikoitteen

tarkastusväliä tilanteen niin edellyttäessä. Harkinnan perusteella ongelmallinen kohde voidaan aina siirtää kuuden kuukauden välein tarkastettavaksi, kunnes turvallisuustilanne on saatu riittävälle tasolle.

Muutoin Satakunnan pelastuslaitos noudattaa Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston valvontasuunnitelmaohjeen periaatteellisia valvontavälejä, jotka on esitetty tämän valvontasuunnitelman liitteessä.

Kohteen tarkastusväliksi ei tule käytännössä muodostumaan läheskään joka kohteessa esimerkiksi tasan 24 kuukautta. Hyvänä käytäntönä voidaan pitää valvontakäynnin ajankohdan pysymistä ± 3 kuukauden sisällä suunnitellusta, kuitenkin siten, että ajankohta osuu oikealle kalenterivuodelle. Mikäli valvontaa ei pystytä suorittamaan suunnitellun kalenterivuoden aikana, huomioidaan se seuraavan vuoden suunnitelmassa.

Kohdekohtaista riskinarviointia tehtäessä otetaan huomioon aiempien palotarkastusten havainnot. Kohdekohtainen valvontaväli riippuu kohteen tosiasiallisista riskeistä. Esimerkiksi hyvin toimiva kohteen oman turvallisuuden valvonta tai vastaava muu kohteessa tehtävä sisäinen valvonta ja hyvä turvallisuuskulttuuri sekä turvallisuusjohtaminen ovat omiaan pienentämään riskiä ja tätä kautta pidentämään valvontaväliä. Toisaalta toimijan laiminlyönnit ja kohteessa tapahtuneet onnettomuudet voivat olla peruste tihentää valvontaväliä.

Puolustusvoimien hallinnassa olevat kohteet tarkastetaan yhteistoiminnassa joukko-osaston ja kohdetta hallinnoivan toimijan kanssa puolustusvoimien kanssa yhdessä suunnitelluilla valvontaväleillä. Sotilaskohteiden ja muiden salassa pidettävien kohteiden tarkastuksissa ja niiden kirjaamisessa noudatetaan puolustusvoimien ohjeita.

Turvetuotantoalueiden valvonnassa noudatetaan sisäministeriön julkaisemaa opasta turvetuotantoalueiden paloturvallisuudesta.

Arvokas kulttuuriomaisuus otetaan huomioon kohteiden valvontaväliä määriteltäessä.

6.2. Asuinrakennusten valvonta (B 110-140)

Asuinrakennusten valvonnan menettelyissä on tapahtunut valtakunnallinen muutos viime vuosina. Paloturvallisuuden itsearviointi on korvannut perinteiset palotarkastukset laajalti valvonnan keinoina. Paloturvallisuuden itsearvioinnilla

pyritään tavoittamaan asuinkiinteistöt aiempaa kattavammin. Sen tavoitteena on kiinteistönomistajan turvallisuustiedon ja -asenteiden parantaminen niin, että itsearviointilla opetetaan kiinteistön edustajia havainnoimaan kodin paloturvallisuuspuutteet ja korjaamaan ne välittömästi.

Paloturvallisuuden itsearvioinnin käyttö ei siirrä valvonnan vastuuta asukkaille, vaan vastuu valvonnan toteuttamisesta on pelastuslaitoksella.

Asuinrakennukset, joihin paloturvallisuuden itsearviointia kohdennetaan, voidaan valita useilla eri perusteilla. Asuinrakennusten valvonta toteutetaan tämän valvontasuunnitelman mukaisesti, liite yksi huomioiden seuraavasti:

Alle kolmen asuinhuoneiston rakennukset
(pelastautumissuunnitelmaa suositellaan)

Omakotitalot, paritalot tms.

Nämä rakennukset talousrakennuksineen valvotaan pääsääntöisesti paloturvallisuuden itsearviointia hyödyntäen vähintään 10 vuoden välein.

Näihin kohteisiin tehdään tarvittaessa palotarkastuksia. Esimerkiksi paloturvallisuuden itsearviointilomakkeen perusteella noussut huoli tai palauttamaton paloturvallisuuden itsearviointilomake voi olla perusteena palotarkastukselle. Kohteisiin, joista on saatu riski-ilmoitus, tehdään palotarkastus ilmoituksen käsittelyn yhteydessä.

Vähintään kolmen asuinhuoneiston rakennukset
(pelastussuunnitelmavelvollisia)

Rivi- ja ketjutalot

Nämä rakennukset pyritään tarkastamaan määräaikailla palotarkastuksilla 10 vuoden välein.

Näihin rakennuksiin voidaan tehdä tarvittaessa palotarkastus myös muun syyn vuoksi. Esimerkiksi riski-ilmoituskohteisiin tehdään palotarkastus ilmoituksen käsittelyn yhteydessä. Pelastussuunnitelmat arvioidaan määräaikaisten palotarkastusten yhteydessä.

Kerrostalot, luhtitalot

Nämä rakennukset pyritään tarkastamaan määräaikailla palotarkastuksilla 10 vuoden välein.

Näihin kohteisiin voidaan tehdä tarvittaessa palotarkastus myös muun syyn vuoksi. Esimerkiksi riski-ilmoituskohteisiin tehdään palotarkastus ilmoituksen käsittelyn yhteydessä.

6.3. Vapaa-ajan asuntojen valvonta (B 200)

Vapaa-ajan asuntojen valvonnassa hyödynnetään nuohoojien suorittamaa turvallisuustarkkailua. Nuohoojat toimittavat havaitsemistaan vakavista puutteista tiedon pelastuslaitokselle. Tulevina vuosina harkitaan paloturvallisuuden itsearvioinnin ulottamista myös vapaa-ajanasuntoihin.

6.4. Muiden rakennusten valvonta (C 100-160)

Muihin rakennuksiin ei kohdisteta määräaikaista säännöllistä valvontaa. Ainoastaan C 150 luokkaan tehdään valvontaan Pelastuslain (379/2011) §81a:n mukaisesti (Tarkastus rakennushankkeen aikana).

7. ENNAKOIMATON VALVONTA

Määräajoin toistettavien valvontakäyntien lisäksi pelastuslaitos suorittaa ennakkoimatonta valvontaa. Tällaista valvontaa ovat mm. yleisötapahtumiin liittyvä valvonta, ennakkoimattomat palotarkastukset, ilmoitusten takia tehtävät tarkastukset ja asiakirjojen käsittely.

Pelastuslaitos antaa toimialaansa kuuluvaa turvallisuuteen liittyvää opastusta ja ohjeistusta. Neuvontaa ovat mm. sähköpostilla, puhelimitse tai paikan päällä annettu ohjeistus asiakkaalle.

Satakunnan pelastuslaitoksella on kiinnitetty erityistä huomiota pelastuslain 42 §:n mukaisten paloriski-ilmoitusten mukaisiin tarkastuksiin. Paloriskitarkastusten hoitamista ja toiminnan kehittämistä varten pelastuslaitos on perustanut paloriskitiimin. Tarkastusten määrä on kasvanut viime vuosien aikana, kun erityisesti hoitajien tietoisuus riski-ilmoitusten mahdollisuudesta on parantunut.

7.1. Rakennuksen käyttöönotto

Ennen uudisrakennuksen- tai saneerauskohteen valmistumista pelastusviranomainen suorittaa valvontakäynnin, jonka rakennusvalvontaviranomainen on määritellyt käyttöönottotarkastuksen ja toiminnan aloittamisen ehdoksi. Rakennushankkeen aikana tehtävässä tarkastuksessa kiinnitetään huomiota mm.

- Poistumisturvallisuuteen
- Palo-osastojen rakenteisiin
- Tulisijojen, savupiippujen ja kiukaiden suojaetäisyyksiin
- Rakennuksen osoitenumeron olemassaoloon
- Kemikaaliturvallisuuteen
- Koneiden käyttö- ja huoltosuunnitelmiin
- Pelastussuunnitelman olemassaoloon turvallisuuskaavioineen
- Paloteknisten laitteiden huollon, käytön ja tarkastuksen järjestelyihin

Valvontakäynti on luonteeltaan pelastusviranomaisen asiantuntijalausunto rakennusvalvonnalle rakennuksen palo- ja poistumisturvallisuudesta. Rakennuksen ensimmäinen määräaikainen palotarkastus suoritetaan sen jälkeen, kun rakennusvalvonta on antanut rakennukselle käyttöönottoluvan.

7.2. Jälkivalvonta

Pöytäkirjaan kirjattujen korjausmääräysten toteutus on todennettava. Valvontakäynnin yhteydessä sovitaan asiakkaan kanssa jälkivalvonnan suorittamistavasta. Jälkivalvonta voidaan suorittaa esimerkiksi valvontakohteeseen tehtävällä jälkitarkastuksella tai asiakirjajälkivalvontana, jolloin määräysten todentaminen varmistetaan saatujen dokumenttien avulla. Jälkivalvonnan suorittamistapa kirjataan myös tarkastuspöytäkirjaan. Jälkivalvonta voi johtaa joissakin tapauksissa poliisille tehtävään ilmoitukseen pelastusrikkomuksesta tai hallintopakkokeinomenettelyyn.

7.3. Ylimääräiset palotarkastukset

Pelastusviranomainen voi myös päättää ylimääräisen palotarkastuksen tekemisestä ilman ulkopuolista pyyntöä. Tätä valvontakäyntiä ei ole ajoitettu tai kohdennettu

valvontasuunnitelmassa. Ylimääräisiä palotarkastuksia voidaan tehdä esimerkiksi seuraavista syistä:

- nuohoojan, tarkastuslaitoksen, toisen viranomaisen tai kuntalaisen ilmoituksen takia
- epäily palo-, poistumis- ja henkilöturvallisuuteen liittyvistä puutteista
- palo- ja poistumisturvallisuutta heikentävän rakennustyömaan aloittamisen yhteydessä
- teematarkastukset esim. muiden viranomaisten kanssa
- turvetuotantoalueet ennen tuotannon aloittamista
- muut vastaavat toimenpiteet, jotka vaativat tarkastuskäyntiä

Kiinteistön edustajan pyynnöstä suoritettava palotarkastus tehdään aina pelastusviranomaisen harkinnan mukaan.

7.4. Yleisötilaisuuksien valvonta

Yleisötilaisuuksiin ja muihin tapahtumiin, joihin osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi sisältyy merkittävä henkilö- tai paloturvallisuusriski, tilaisuuden järjestäjän on laadittava pelastussuunnitelma. Pelastuslain 16§ mukaan tapahtuman järjestäjän tulee toimittaa suunnitelma tiedoksi pelastusviranomaiselle 14 vuorokautta ennen tilaisuuden alkua.

Vastaanotetut suunnitelmat arvioidaan pelastusviranomaisen toimesta. Arviointi annetaan tapahtuman järjestäjälle ja polisille tiedoksi. Pelastusviranomainen voi palauttaa suunnitelman täydennettäväksi tai jättää käsittelemättä, mikäli se on saapunut liian myöhään tai sitä ei pyynnöistä huolimatta täydennetä.

Yleisötilaisuuksiin suoritetaan valvontaa tapahtumakohtaisen riskiarvion perusteella.

7.5. Tilapäismajoitus

Tilapäismajoitukseksi katsotaan lyhytaikaista majoittumista rakennuksessa tai sen tilassa, jota ei ole kohteen voimassa olevassa rakennusluvassa hyväksytty majoituskäyttöön. Pelastusviranomainen käsittelee saapuneet tilapäismajoitusilmoitukset ja tekee tarvittaessa ylimääräisen palotarkastuksen kohteessa ennen tilapäismajoituksen alkua.

8. VAARALLISTEN KEMIKAALIEN KÄSITTELYN JA VARASTOINNIN VALVONTA

Pelastuslainsäädännön perusteella annettujen tehtävien lisäksi pelastusviranomaiselle on säädetty tehtäviä fysikaalista vaaraa aiheuttavien (palo- ja räjähdysvaarallisten) kemikaalien sekä terveydelle- ja ympäristölle vaarallisten kemikaalien valvontaan liittyen (laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta 390/2005).

Valtioneuvoston asetuksessa vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015 vaarallisten kemikaalien teollinen käsittely ja varastointi jaetaan laajamittaiseen ja vähäiseen toimintaan. Vähäisen teollisen käsittelyn ja varastoinnin valvonta kuuluu pelastusviranomaiselle.

8.1. Vaarallisten kemikaalien vähäinen teollinen käsittely ja varastointi

Pelastuslaitos käsittelee valvontakohteiden tekemät valtioneuvoston asetuksen vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta 685/2015 mukaiset ilmoitukset sekä tekee tarvittavat päätökset ja käyttöönottotarkastukset.

Valvonta ilmoitusvelvollisuutta vähäisemmissä kohteissa sekä valvonta ilmoitusvelvollisissa kohteissa suoritetaan määräaikaisen palotarkastuksen yhteydessä liitteessä kolme esitetyin määrävälein sekä tarvittaessa ylimääräisillä palotarkastuksilla.

Valvontasuunnitelman mukaisilla määräaikaisilla tarkastuksilla ilmoitusvelvollisissa kohteissa kiinnitetään erityistä huomiota tuotantolaitoksen turvalliseen käyttöön, laitoksen ja rakenteiden huoltoon ja kunnossapitoon, henkilöstön koulutukseen ja opastukseen sekä onnettomuuksien ehkäisyyn ja pelastustoiminnan organisointiin

8.1.1. Öljylämmityslaitteistojen erityisvaatimukset

Käyttöön otettaville tai olennaisesti muutettaville öljylämmityslaitteistoille suoritetaan pelastusviranomaisen toimesta 3 kk:n kuluessa laitteiston käyttöönottotarkastus. Kohteiden valvonta suoritetaan määräaikaisten palotarkastusten yhteydessä sekä tarvittaessa ylimääräisillä palotarkastuksilla.

8.1.2. Öljysäiliöiden valvonta

Pelastuslaitos suorittaa maanalaisten öljysäiliöiden kunnon valvontaa, tärkeillä ja muilla vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialuilla, pääsääntöisesti asiakirjavalvontana pelastuslaitokselle toimitettavien tarkastuspöytäkirjojen perusteella. Asiakirjavalvonnan perusteella voidaan myös joutua sellaiseen ratkaisuun, että kohteessa joudutaan suorittamaan ylimääräinen palotarkastus paikan päällä.

Pelastuslaitos suosittelee, että muutkin öljysäiliöt tarkastettaisiin samoin kuin edellä mainitut pohjavesialueella olevat.

8.1.3. Pyrotekniset tuotteet

Pelastuslaitos valvoo kemikaaliturvallisuuslain perusteella ilotulitteiden ja muiden pyroteknisten tuotteiden varastointia kaupan yhteydessä sekä tuotteiden luovutusta yksityiseen kulutukseen. Valvontaan liittyen pelastuslaitos käsittelee yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vähäistä vaaraa aiheuttavien muiden pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä kemikaaliturvallisuuslain nojalla tehdyt ilmoitukset ja tekee tarvittavat päätökset ja asettaa tarvittavat ehdot ajantasaisen lainsäädännön mukaisesti.

Kemikaaliturvallisuuslain 64 §:n mukaan pelastusviranomaisen on valvottava suunnitelmallisesti, järjestelmällisesti ja määrääjin pyroteknisten tuotteiden kaupan varastoinnin teknisen toteutuksen ja toimintatapojen vaatimuksenmukaisuutta ja toimivuutta sekä sitä, että varastointi on säännösten ja pelastusviranomaisen päätöksen mukaista.

Satakunnan pelastuslaitoksen alueella em. valvonta suoritetaan kaikissa myyntipisteissä tuotteiden pääasiallisena myyntikautena 27.12. – 31.12., sekä tarvittavilta osin elokuun loppupuolella ns. venetsialaisten alla.

8.1.4. Ilotulitteiden yksityinen käyttö

Ilotulitteiden yksityistä käyttöä valvoo pelastusviranomainen. Pelastusviranomainen käsittelee ilmoitukset ja tekee tarvittaessa päätöksen, jossa voidaan asettaa tarpeellisia ehtoja tai kieltää käyttö, jos siitä aiheutuu erityistä vaaraa. Ammattimaisten ilotulitenäytösten lupaviranomaisena toimii poliisi.

8.2. Erikoistehosteet ja muut tuliesitykset

Räjähteitä tai vaarallisia kemikaaleja käytettäessä erikoistehosteena kokoontumislaissa 530/1999 tarkoitetuissa yleisissä kokouksissa ja yleisötilaisuuksissa, on tehtävä ilmoitus pelastusviranomaiselle viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden järjestämistä.

Pelastusviranomaisen arvio ilmoituksen. Jos tehosteiden käytölle asetetaan ehtoja tai rajoituksia tai jos se kielletään, tehdään siitä päätös. Tehostetoteutuksen tai muun tuliesityksen tarkastuksesta tehdään pöytäkirja.

9. ASIAKIRJAVALVONTA

Pelastuslaitos suorittaa asiakirjavalvontaa valvontavelvoitteensa mukaisesti. Dokumenttien käsittelyä, jossa asiakirja otetaan vastaan, kirjataan tulleeeksi ja arkistoidaan ilman aktiivista arviointia ei lasketa asiakirjavalvontasuoritteeksi.

9.1. Pelastussuunnitelmien valvonta

Satakunnan pelastuslaitos antaa neuvontaa asuinrakennusten sekä yritysten ja laitosten pelastussuunnitelmista sekä yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmista.

Asuinrakennusten sekä yritysten ja laitosten pelastussuunnitelmia valvotaan ensisijaisesti kohteisiin suoritettavien määräaikaisten palotarkastusten yhteydessä.

Pelastussuunnitelman sisältöä valvotaan erityisesti seuraavista syistä:

- havaitaan tarpeita suunnittelun ohjauksessa
- puutteita riskien arvioinnissa
- puutteita turvallisuusjärjestelyjen kuvauksessa
- puutteita henkilöstön koulutuksessa
- puutteita muussa keskeisessä asiassa
- uusien rakennusten käyttöönoton aloittamisen yhteydessä
- ennen yleisötilaisuuden alkamista

9.2. Poistumisturvallisuusselvitykset

Satakunnan pelastuslaitos valvoo poistumisturvallisuusselvitysten laatimista ja niiden edellyttämien toimenpiteiden toteutumista palotarkastusten yhteydessä. Pelastusviranomainen antaa tarvittaessa neuvontaa poistumisturvallisuusselvityksen laadinnasta ja arvioi saamansa poistumisturvallisuusselvityksen perusteella kohteen poistumisturvallisuuden.

Pelastusviranomainen voi velvoittaa toiminnanharjoittajan määräajassa täydentämään poistumisturvallisuusselvitystä ja toteuttamaan yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa kohteessa poistumiskokeen. Jos poistumisturvallisuus ei täytä säädettyjä vaatimuksia, toiminnanharjoittajan tulee laatia alueen pelastusviranomaisen asettamassa määräajassa suunnitelma poistumisturvallisuuden saattamiseksi laissa säädettyjen vaatimusten mukaiseksi.

9.3. Muu asiakirjavalvonta

Pelastusviranomainen käsittelee valvontatyössään lisäksi mm. seuraavia asiakirjoja:

- Sähkötarkastuspöytäkirjat
- Räjähdyssuojausasiakirjat
- Nuohoojilta tulleet riski-ilmoitukset
- Paloilmoittimien toteutuspöytäkirjat/elinkaarikirjat ja tarkastuslaitosten tarkastuspöytäkirjat
- Automaattisten sammutuslaitteistojen suunnitteluperustepöytäkirjat ja tarkastuslaitosten tarkastuspöytäkirjat
- Savunpoistolaitteistojen suunnitelma-asiakirjat
- Huolto- ja kunnossapito-ohjelmat
- Ilmoitukset väestönsuojista ja väestönsuojien käyttöönotto- ja määräaikaistarkastusasiakirjat sekä väestönsuojien käyttöönottosuunnitelmat
- Ilmanvaihdon huolto- ja puhdistuspöytäkirjat

10. VIRANOMAISSYHTEISTYÖ

Viranomaisyhteistyöllä pyritään ensisijaisesti turvallisuuden tuottamiseen valvontatyössä mm. vaihtamalla riskitietoa ja toteuttamalla tarvittavia toimenpiteitä, kuten yhteisiä valvontakäyntejä. Yhteistyötä voidaan pitää tehokkaana silloin, kun se

on luonteeltaan säännöllistä ja suunnitelmallista ja sen lähtökohdaksi on tunnistettu kaikki olennaiset toimijat. Satakunnan pelastuslaitoksen viranomaisyhteistyön perusta muotoutuu seuraavien kokonaisuuksien pohjalta:

- Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemisessä: Pelastuslaitoksen tulee onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi toimia yhteistyössä muiden viranomaisten sekä alueella olevien yhteisöjen ja asukkaiden kanssa sekä osallistua paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnittelutyöhön. (pelastuslaki 379/2011 42 §)
- Onnettomuuskehityksen seuranta: Pelastuslaitoksen tulee seurata onnettomuusuhkien sekä onnettomuuksien määrän ja syiden kehitystä ja niistä tehtävien johtopäätösten perusteella ryhtyä toimenpiteisiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niihin varautumiseksi sekä tarvittaessa tehdä esityksiä muille viranomaisille ja tahoille. (pelastuslaki 379/2011 43 §). Onnettomuuskehityksen seurantamalleja kehitetään yhteistyössä YTA-alueen pelastuslaitosten kanssa.
- Viranomaisten yhteistyö: Viranomaisen on toimivaltansa rajoissa ja asian vaatimassa laajuudessa avustettava toista viranomaista tämän pyynnöstä hallintotehtävän hoitamisessa sekä muutoinkin pyrittävä edistämään viranomaisten välistä yhteistyötä. (hallintolaki 434/2003 10 §)
- Selvittämisvelvollisuus: Viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. (hallintolaki 434/2003 31 §)

10.1. Yhteistyötahot

Valvontatoiminnan suorittamiseksi pelastuslaitos tekee yhteistyötä mm. seuraavien tahojen kanssa:

• ensihoidosta vastaavat	• Fintraffic
• kaavoittajat	• Hätäkeskuslaitos
• kunnan eläinlääkärit	• Elinvoimakeskukset
• muut pelastuslaitokset	• OTKES
• nuohoojat	• Poliisi
• rakennusvalvonnat	• Puolustusvoimat
• sosiaaliviranomaiset	• STUK
• tarkastuslaitokset	• Väylävirasto
• ympäristöterveysvalvonnat	• Tukes
• ympäristönsuojelu	• Tulli
• Lupa- ja valvontavirasto	

Yhteistyön tavoitteena on kehittää turvallisuuskulttuuria eri yhteistyötahojen kanssa sekä edistää palo- ja henkilöturvallisuutta. Yhteistyötä kehitetään tarvittaessa yhteistyöpalavereilla.

11. VALVONTATOIMINTA HÄIRIÖ- JA POIKKEUSOLOISSA

Satakunnan pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisy perustuu normaalioloissa suunnitelmalliseen riskienarviointiin ja lakisääteisiin velvoitteisiin. Samat periaatteet ohjaavat toimintaa myös erilaisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa. Häiriötilanteilla tarkoitetaan normaalioloista poikkeavia tilanteita, jotka voivat tilapäisesti heikentää henkilöstöresursseja tai vaikuttaa toiminnan järjestämiseen (esimerkiksi pandemia, laajat häiriöt peruspalveluissa tai lyhytaikaiset toimintaympäristön muutokset). Poikkeusoloilla tarkoitetaan valmiuslaissa (1552/2011) määriteltyjä tilanteita, jotka edellyttävät pelastuslaitokselta erityisiä toimia ja varautumista.

Pelastuslaitoksen valmiussuunnitelma ohjaa kokonaisuutena häiriö- ja poikkeusoloissa toteutettavia toimenpiteitä. Valvontatoiminnan osalta peruseriaatteena on, että toimintaa voidaan kohdentaa ja mitoittaa tilanteen vaatimalla tavalla. Vallitsevan tilanteen vaikutukset arvioidaan, ja valvontatoimenpiteet suunnitellaan tarkoituksenmukaisesti olemassa olevien riskien, saatavilla olevan henkilöstön ja viranomaisyhteistyön tarpeiden mukaan.

Häiriö- ja poikkeustilanteissa valvontatehtäviä voidaan toteuttaa useilla eri tavoilla. Tarvittaessa perinteisiä tarkastuksia voidaan täydentää tai korvata asiakirjavalvonnalla, etäarvioinnilla tai muilla tilanteeseen soveltuvilla keinoilla. Samalla resurssia voidaan kohdentaa valvonnan ohella muihin onnettomuuksien ehkäisyä tukeviin tehtäviin, kuten tilannekuvan ylläpitoon, turvallisuusviestintään, viranomaisyhteistyöhön tai väestön suojaamisen valmisteluun.

Poikkeusoloissa valvontatoiminnan henkilöstö voi osallistua tarvittaessa myös sellaisten toimintojen suunnitteluun ja käynnistämiseen, jotka tukevat laajempaa kokonaisuutta ja väestön turvallisuuden varmistamista. Näitä voivat olla esimerkiksi palo- ja poistumisturvallisuuteen liittyvät tehtävät evakuointikeskusten tai muiden tilapäisten toimintojen käyttöönotossa sekä väestönsuojeluun liittyvien kokonaisuuksien tukeminen yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa. Valvontamenetelmien valinta perustuu myös häiriö- ja poikkeustilanteissa riskienarviointiin. Pelastuslaitos huolehtii siitä, että valvontatoiminnan keskeiset lakisääteiset velvoitteet toteutuvat kaikissa olosuhteissa, vaikka toimintatavat joustavat tilanteen vaatimuksien mukaisesti.

12. SEURANTA

Valvontasuunnitelman valvontasuoritteiden määrän ja laadun toteutumista seurataan. Valvontatyön jatkuvan seurannan tavoitteena on tuottaa tietoa toiminnan kehittämiseksi, luoda ajantasaista tilannekuvaa johtamisen tueksi sekä arvioida toiminnan vaikuttavuutta.

Valvonnan lukumäärään perustuva seuranta

Johtoryhmälle laaditaan pääsääntöisesti kuukausittain raportti valvontakohteiden ja asuinrakennusten tarkastusten toteutumisesta, josta ilmenee myös muiden valvontatoimenpiteiden eteneminen. Raporttia kehitetään säännöllisesti.

Valvonnan laatuun perustuva seuranta

Valvonnan laatua seurataan keräämällä palautetta valvontakohteiden edustajilta, valvontatyötä tekeviltä sekä valvonta-asiakirjojen laatua arvioimalla.

- **Asiakaspalaute**

Valvontakohteiden edustajille osoitetaan mahdollisuus antaa palautetta valvonnan onnistumisesta. Lisäksi säännöllisin väliajoin tehdään rajattu asiakastutkimus, jolla mitataan palotarkastustapahtuman laatua. Asiakaspalautteen keräämisen tarkoituksena on varmistaa, että asiakkaat saavat pelastuslaitokselta valvontasuunnitelman mukaista palvelua. Kyselyn tuloksia hyödynnetään koulutuksen suunnittelussa ja kohdentamisessa.

- **Henkilöstöpalaute**

Valvontatyötä tekevältä henkilöstöltä kerätään tietoa valvontatyön onnistumisen edellytyksistä, työtyytyväisyydestä sekä ammattitaidon kehittämisen tarpeista. Lisäksi valvontatyötä tekevien kesken suoritetaan sisäistä arviointia. Tietoja hyödynnetään mm. koulutuksen suunnittelussa ja kohdentamisessa.

- **Asiakirjojen laatu**

Valvontatoimenpiteistä laadittujen pöytäkirjojen ja muiden asiakirjojen laatua seurataan pelastuslaitoksella sisäisesti. Tarkastelussa huomiota kiinnitetään ymmärrettävyyteen, hyvän hallinnon toteutumiseen sekä julkisen vallan käytöstä annettujen säädösten noudattamiseen. Asiakirjatarkastelun tuloksia hyödynnetään yleisesti koulutuksen suunnittelussa ja lisäksi tarkastelussa havaittuihin puutteisiin reagoidaan esihenkilötyön keinoin.

Riskitasojen seuranta

- Onnettomuustilastoihin (PRONTO) pohjautuvat havainnot
- Palontutkinnan / operatiivisen henkilöstön tuottamat havainnot
- Erheellisten paloilmoitusten määrä
- Mahdollinen alueittain valittava vaikuttavuuden seurannan painopistealue
- Riskitason muutos valvontakohteessa auditoivan palotarkastuksen menetelmin

Seurannan vaikutus turvallisuusviestintään

Turvallisuusviestintä on tärkeä osa onnettomuuksien ehkäisyä. Valvontatyössä muodostuvaa näkemystä turvallisuuden kehittämisen kohteista hyödynnetään turvallisuusviestinnän suunnittelussa ja toteutuksessa. Turvallisuusviestinnän keskeinen tavoite on riskeistä varoittaminen, hyvien toimintamallien jakaminen sekä turvalliseen toimintaan kannustaminen sekä pelastuslaitoksen toiminnan esittely.

13. LIITTEET

Liite 1, Vuoden 2026 määräaikaisten palotarkastusten ja paloturvallisuuden itsearviointien määrät

	Kohteiden yhteismäärä koko Satakunnassa	Vuonna 2025 tarkastetut	Vuoden 2026 loppuun mennessä tulisi tarkastaa
A1-A6 valvontakohteet yhteensä	4967	1247	2202
• A1, Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat	430	156	191
• A2, Opetusrakennukset ja päiväkodit	287	143	104
• A3, Kokoontumis- ja liiketilat	1 148	268	432
• A4, Teollisuus- ja varistorakennukset	1 559	337	655
• A5, Maatalouden tuotantotilat	721	110	461
• A6, muut rakennukset	822	233	359
• Vaaditut määräaikaisten palotarkastukset A1-A6 –kohteisiin yhteensä vuonna 2026			
Vuonna 2026 tarkastettavat A1-A6 valvontakohteet: 1029 *			
Asuinrakennukset yhteensä			73 777
• Vaaditut kohdekäynnillä tehtävät palotarkastukset vuonna 2026 (pelastussuunnitelmavervolliset kohteet, mm. kerrostalot)			210
• Vaaditut paloturvallisuuden itsearviointilomakkeet vuonna 2026 (ei pelastussuunnitelmavervolliset kohteet, mm. omakotitalot; 10 % yhteismäärästä)			7 300
Vapaa-ajan asuinrakennukset yhteensä			22 815
• Vaaditut paloturvallisuuden itsearviointilomakkeet			0

* Valvottavien A1-A6 kohteiden tavoitemäärä vuodelle 2026 on mitoitettu valvontatyötä tekevän henkilöstömäärän mukaisesti. Tavoitetta joudutaan pienentämään edellisvuosiin nähden uuden valvontaohjelmiston ja hallintaprosessin käyttöönoton vuoksi, jotka tulevat lisäämään valvontaan tarvittavaa työmäärää. Pelastuslaitoksella on vuodelle 2026 1173 kohdetta, joihin ei ole osoitettua tarvittavaa tarkastusresurssia.

Liite 2, Valvontatyön resurssit

Valvontatyöhön käytettävissä oleva kokonaisresurssi on laskettu käyttämällä henkilötyövuosilaskentaa. Henkilötyövuodet on laskettu KT Kuntatyöntantajien ohjeen mukaan, jolloin henkilötyövuoden luku muodostuu seuraavasti: palkallisten työssäolopäivien lukumäärä kalenteripäivinä / 365 * (osa-aikaprosentti/100) * työajasta käytettävissä palotarkastuksen toimenkuvaan.

Henkilötyövuodet koostuvat onnettomuuksien ehkäisytyötä päätoimisesti tai osa-aikaisesti tekevien henkilöiden laskennallisesta työpanoksesta.

	Henkilötyövuodet
Päätoiminen onnettomuuksien ehkäisyn henkilöstö	9,5
Päivystävät palomestarit	3
Pelastusryhmänjohtajat	1,5
Pelastajat ja vanhemmat pelastajat	1
Yhteensä käytettävissä olevat henkilötyövuodet	15

Henkilötyövuodet, arvioitu tarve vuonna 2026

	2026
	Arvio henkilötyövuosien tarpeesta
Määräaikaiset palotarkastukset*	5*
Ennakoimaton valvonta	2
Paloturvallisuuden itsearviointi	1
Asiakirjavalvonta	1
Viranomaisyhteistyö (mm. rakennusvalvonta)	2
Kemikaalivalvonta	1
Valvontaan liittyvä muu ajankäyttö	2,5
Valvonnan kehittäminen	0,5
Valvontaan liittyvä koulutus	0,6
Turvallisuusviestintä	0,4
Yhteensä henkilötyövuosien tarve	16

*Laskettu mukautetun tavoitteen perusteella. (1029 A1-A6 kohdetta, 210 pelastussuunnitelmavelvollista asuinrakennusta sekä 200 muuta asuinrakennusta)

Valvontatyön henkilötyövuosien suoritteiden tarve on laskettu keskimääräisellä suoritteeseen kuluvalle ajalla, joka on arvio. Valvontatyön henkilötyövuosien koulutukseen määritelty henkilötyövuosien tarve perustuu laskennalliseen arvioon. Keskimääräisenä henkilötyövuotena on käytetty 1659 tuntia. Henkilötyövuosien tarkemmat laskentaperusteita voi tiedustella pelastuslaitoksen valvontayksikön päälliköltä ja riskienhallintapäälliköltä.

Liite 3, Valvontavälitaulukko A1-A6, B- ja C-luokan kohteet

Palotarkastusten ohjeellinen väli	Tunnus	Rakennusluokitus 1994	6 kk	12 kk	24 kk	36 kk	48 kk	60 kk	96 kk	120 kk	Huomiot
Keskussairaalat	A100	211		12							
Muut sairaalat ja laboratoriorakennukset	A105	213		12							
Terveys- ja hyvinvointikeskukset, vuodeosasto	A1101	214		12							
Terveys- ja hyvinvointikeskukset, vain päiväkäyttö	A1102	211/213					48				
Muut terveydenhuoltorakennukset ja kuntoutuslaitokset, ympärivuorokautinen käyttö	A1151	213		12							
Muut terveydenhuoltorakennukset ja kuntoutuslaitokset, vain päiväkäyttö	A1152	211/213					48				
Laitospalvelujen rakennukset	A130	221,222,223,229			24						
Muut poistumisturvallisuusselvitysvelvolliset kohteet	A135	239			24						
Avopalvelujen rakennukset	A140	221,222,223,229				36					
Vankilat, suljettu vankila	A1451	241			24						
Vankilat, avovankila	A1452	241					48				
Majoitustilat, alle 10 majoituspaikkaa	A1501	121,123,129						60			
Majoitustilat, 10-50 majoituspaikkaa	A1502	121,123,129					48				
Majoitustilat, yli 50 majoituspaikkaa	A1503	121,123,129				36					
Vuokrattavat lomamökkit ja leirintäalueet	A155	124					48*		96**		*Yritystoimintaa, välitysfirmit **Valvonta voidaan suorittaa itsearvioinnilla
Päiväkodit, alle 25 paikkaa	A2001	231					48				
Päiväkodit, 25-100 paikkaa	A2002	231					48				
Päiväkodit, yli 100 paikkaa	A2003	231				36					
Päiväkodit, vuoropäiväkotit	A2004	231			24						
Yleissivistävien oppilaitosten rakennukset, alle 100 oppilasta	A2051	511, 521			24						
Yleissivistävien oppilaitosten rakennukset, 100-500 oppilasta	A2052	511, 521				36					
Yleissivistävien oppilaitosten rakennukset, yli 500 oppilasta	A2053	511, 521			24						
Ammatillinen oppilaitos	A210	511, 521				36					
Korkeakoulu- ja tutkimuslaitokset	A215	531,532			24*		48				*Kohteessa useita eri toimintoja
Muut opetusrakennukset	A220	541,549						60			
Mymälä- ja liikeyrakennukset, kauppakeskukset, alle 400 m2	A3001	111,112,119							96		
Mymälä- ja liikeyrakennukset, kauppakeskukset, 400-2 499 m2	A3002	111,112,119					48				
Mymälä- ja liikeyrakennukset, kauppakeskukset, 2500-9 999 m2	A3003	111,112,119				36					
Mymälä- ja liikeyrakennukset, kauppakeskukset, 10 000 m2 tai enemmän	A3004	111,112,119			24						
Ravintolarakennukset ja vastaavat liikeyrakennukset, alle 50 asiakaspaikkaa	A3051	141							96		
Ravintolarakennukset ja vastaavat liikeyrakennukset, 50-400 asiakaspaikkaa	A3052	141						60			
Ravintolarakennukset ja vastaavat liikeyrakennukset, yli 400 asiakaspaikkaa	A3053	141				36					
Ravintolarakennukset ja vastaavat liikeyrakennukset, ruokaravintolat	A3054	239						60			
Teatterit, musiikki- ja kongressitalot, paikkaluku korkeintaan 300	A3101	311,312				36					
Teatterit, musiikki- ja kongressitalot, paikkaluku yli 300	A3102	311,312			24						
Kirjastot ja museot	A315	322,323,324					48*	60			*Hätäkeskukseen liitettyä paloilmoittimella varustetut rakennukset
Näyttely- ja messuhallit	A320	322,323,324				36					
Seura- ja kerhorakennukset	A325	331							96		
Uskonnonliikenteen yhteisöjen rakennukset, paikkaluku korkeintaan 300	A3301	341,342,349					48*				*Puukirkkojen kohdalla valvontavälillä voidaan tapauskohtaisesti harkinnalla lyhentää
Uskonnonliikenteen yhteisöjen rakennukset, paikkaluku yli 300	A3302	341,342,349			24						
Urheilu- ja liikuntarakennukset ja muut kokoontumisrakennukset, Suurin sallittu henkilömäärä < 500 hlöä	A3351	351,352,353,354,359,369						60			
Urheilu- ja liikuntarakennukset ja muut kokoontumisrakennukset, Suurin sallittu henkilömäärä 500-5000 hlöä	A3352	351,352,353,354,359,369					48				
Urheilu- ja liikuntarakennukset ja muut kokoontumisrakennukset, Suurin sallittu henkilömäärä >5000 hlöä	A3353	351,352,353,354,359,369				36					
Asemarakennukset ja terminaalit	A340	161,162,163,164				36					
Ammattiliikenteen kaluston suoja- ja huoltorakennukset sekä pysäköintitalot ja -hallit	A345	161,163,164,169				36*		60			*Paloilmoitin
Tieto- ja viestintätekniikan rakennukset ja muut liikenteen rakennukset	A350	164/169						60			

Energiantuotantorakennukset, Alle 1000m ²	A4001	611,613						60			
Energiantuotantorakennukset, Yli 1000m ²	A4002	611,613				36					
Energiansiirto ja -varastointi rakennukset, Alle 1000m ²	A4051									*120	
Energiansiirto ja -varastointi rakennukset, Yli 1000m ²	A4052							60			
Tuotantorakennukset, alle 1500m ²	A4101	691,699							96		
Tuotantorakennukset, 1500-4999m ²	A4102	691,699						60			
Tuotantorakennukset, 5000-9999m ²	A4103	691,699					48				
Tuotantorakennukset, yli 10 000m ²	A4104	691,699				36					
Teollisuus- ja pienteollisuusalat, alle 1500m ²	A4151	692							96		
Teollisuus- ja pienteollisuusalat, 1500-4999m ²	A4152	692						60			
Teollisuus- ja pienteollisuusalat, 5000-9999m ²	A4153	692					48				
Teollisuus- ja pienteollisuusalat, yli 10 000m ²	A4154	692				36					
Kaivannaistoiminnan rakennukset	A420	/									
Varastorakennukset, alle 1500m ²	A4251	711, 712, 719								*120	
Varastorakennukset, 1500-4999m ²	A4252	711, 712, 719						60			
Varastorakennukset, 5000-9999m ²	A4253	711, 712, 719					48				
Varastorakennukset, yli 10 000m ²	A4254	711, 712, 719				36					
Logistiikkakeskukset	A430					36					
Vesihuollon rakennukset	A435					36					
Jätehuollonrakennukset	A440					36					
Materiaalien kierrätyksrakennukset	A445					36					
Kotieläinrakennus; ympäristölupa, LVV	A5001	811,819			24						
Kotieläinrakennus; ilmoitus kunnan yvv	A5002							60			
Kotieläinrakennus; muut	A5003	891						60			
Erilliset viljankuivaamot ja viljansäilytysrakennukset	A505	892,893,899				36					
Kasvihuoneet ja muut maatalousrakennukset	A510						48		96*		
Toimistot ja työpaikkatilat, alle 1500m ²	A6001	151								120	
Toimistot ja työpaikkatilat, 1500-5000 m ²	A6002	151						60			
Toimistot ja työpaikkatilat, yli 5000- m ²	A6003	151					48				
Pelastustoimen rakennukset, 24/7 asema	A6051	721,722						60			
Pelastustoimen rakennukset, muut rakennukset	A6052	729								120	
Palo- ja räjähdysvaaralliset kohteet	A615							60*			
Jakelusemat, liikenne- ja huoltoasemat	A6201					36					
Jakelusemat, kylmäasemat	A6202							60			
Turvetuotantoalueet	A625				24						
Muut rakennukset ja kohteet	A635	999									
Pientalot	B110						48*			120**	
Rivitalot	B115						48*			120	
Kerrostalot	B120						48*	60**		120	
Asuinliikerakennukset	B125						48			120	
Asuntolarakennukset	B130	131				36*		60			
Erityisryhmien asuinrakennukset -sprinklatu -sprinkkaamaton	B140					36		60			
Vapaa-ajan asuinrakennukset	B200										
Talousrakennus	C100										
Saunarakennus	C110										
Ei enllinen tarkastuskohde	C120										
Luokittelematon	C130										
Rakennus ei käytössä	C140										
Rakennushanke käynnissä	C150										
Rakennus purettu	C160										

¹⁾ Kemikaalikohteella viitataan Lain 390/2005 22§ mukaisiin kohteisiin.